

Eksamen Econ1410

Vår 2020 Utsatt eksamen - sensorveiledning

Oppgave 1: Økonomisk vekst (30 poeng)

Landet Nord opplever sterk økonomisk vekst.

- Forklar ved hjelp av tekst og figur hvordan bytteforhold, ressursallokering og velferd i Nord vil påvirkes dersom vi legger til grunn at det skjer en jevn vekst på tvers av alle sektorer i landet.
- Forklar ved hjelp av tekst og figur hvordan bytteforhold, ressursallokering og velferd i Nord påvirkes dersom veksten er større i eksportsektoren enn i importsektoren.
- Forklar ved hjelp av tekst og figur hvordan bytteforhold, ressursallokering og velferd i Nord vil påvirkes dersom veksten er større i importsektoren enn i eksportsektoren.
- Anta at Nord er et lite land. Hvilke konsekvenser vil vekst som beskrevet i henholdsvis a., b. og c. ha for utviklingen i verden for øvrig? Forklar hvorfor.
- Anta at Nord er et stort land. Hvilke konsekvenser vil vekst som beskrevet i henholdsvis a., b. og c. ha for utviklingen i verden for øvrig? Forklar hvorfor.

Se fl om Handel, velferd og vekst. Alle svarene følger direkte av redegjørelsen om økonomisk vekst.

Oppgave 2: (30)

- Hva menes med et lands *bytteforhold*? Forklar i tekst.

Se fl om Handel, velferd og vekst, slide nr 31 definerer og forklarer bytteforhold

- Hvordan skiller vi mellom små og store land i handelsteorien?

Gjennom om de kan påvirke verdensmarkedsprisene og således sitt eget bytteforhold. Dette kan et stort land men ikke et lite land.

- I hvilken sammenhenger er det avgjørende om et land er lite eller stort? Forklar.

Ifm økonomisk vekst og innføringen av toll. Dersom et lite land har skjev økonomisk vekst eller innfører toll så har det kun betydning for landet selv. Dersom et stort land har skjev økonomisk vekst eller innfører toll så endrer det verdensmarkedsprisene og dermed bytteforholdet til andre land. Bør forklares med inngående. Se fl om Handel, velfer og vekst og fl om Handelspolitiske instrumenter.

- Diskuter og forklar ved hjelp av en figur hvordan Norges bytteforhold påvirkes av:
 - Redusert tilbud av olje i verden.
 - Økt tilbud av oppdrettslaks i verdenog implikasjonene dette har for norsk velferd.

Bruk figur med produksjonsmulighetskurve og to sektorer og vis hvordan budsjettlinjen skifter med (i) og (ii).

Ad (i): Produksjonsmulighetskurve med olje på den aksen og «rest Norge på den andre aksen: redusert oljetilbud gir økt oljepris, mer produksjon av olje og mindre produksjon i «rest Norge», økt eksport av olje og høyere velferd gjennom at den nye budsjettlinjen tangerer en høyere indifferenskurve.

Ad (ii): Produksjonsmulighetskurve med fisk på den aksen og «rest Norge på den andre aksen økt tilbud av oppdrettslaks gir lavere laksepris, redusert produksjon av laks, mer produksjon av «rest Norge» idet budsjettlinjen skifter og tangerer produksjonsmulighetskurven på et annet punkt. Dette gir redusert eksport av laks og lavere velferd.

Oppgave 3 (40 poeng):

a) Anta at det er to produksjonsfaktorer, arbeid og kapital, og at USA er relativt rikelig utstyrt med kapital, mens Kina er relativt rikelig utstyrt med arbeidskraft.

Med utgangspunkt i Heckscher-Ohlin-teorien, er du enig eller uenig i hver av påstandene i – iii nedenfor? Begrunn og forklar svarene dine i tekst.

i. Kinesiske arbeidere bør støtte kinesisk-amerikansk frihandel.

ii. Kinesiske kapitaleiere bør motsette seg kinesisk-amerikansk frihandel.

iii. Amerikanske kapitaleiere bør støtte kinesisk-amerikansk frihandel.

Anvend HO-modellen og Stolper Samuelson teoremet.

Ad i) enig; på bakgrunn av stolper samuelson og at kina ved frihandel vil spesialisere seg innen arb intensiv produksjon

Ad ii) enig; på bakgrunn av stolper samuelson og at kina ved frihandel vil spesialisere seg innen arb intensiv produksjon

Ad i) enig; på bakgrunn av stolper samuelson og at USA ved frihandel vil spesialisere seg innen kap intensiv produksjon

Det må forklares hva Stolper Samuelson sier, hvordan vi anvender det på overgang til frihandel.

b) Hvilken av påstandene i og ii nedenfor er riktig? Begrunn og forklar i tekst.

Anta at den italienske regjeringen pålegger en toll på importerte datamaskiner, som vi antar er kapitalintensive varer. Legg til grunn at Italia er relativt rikelig utstyrt med arbeidskraft, og at ingen land legger gjengjeldelses-tollsats på italienske eksportvarer. Da sier Stolper-Samuelson-teoremet at

i. realinntekten til Italias kapitaleiere vil stige.

ii. realinntekten til Italias kapitaleiere vil falle.

En slik toll gir beskyttelse for den kapitalintensive næringen og økte priser i næringen. Det vil komme kapitaleierne til gode gjennom økt avkastning på kapita. Dvs alternativ i. er riktig.

c) Hvilken av påstandene i – iv er du enig i? Begrunn og forklar i tekst og med figur.

Anta at et land går fra autarki til frihandel. Handel gir forbrukere av det importerte godet økt velferd. Denne velferdsøkningen vil være

- i. større enn nedgangen i produsentoverskudd opplevd av de innenlandske produsentene av godet.
- ii. mindre enn nedgangen i produsentoverskudd opplevd av de innenlandske produsentene av godet.
- iii. nøyaktig lik nedgangen i produsentoverskudd opplevd av de innenlandske produsentene av godet.
- iv. Det er ikke mulig å måle de samfunnsøkonomiske konsekvensene av skiftet i handelsregimet.

Bruk figurer fra fl om Velferd og vekst og slide som viser overgang fra autarki til frihandel i partiell likevekt

Vis at alternativ i. er riktig.

d) Hvilke(n) av påstanden(e) i – iv er du enig i? Begrunn og forklar.

Forskjellen mellom en importtoll pålagt av et lite land og en importtoll pålagt av et stort land er at

- i. for et stort importland er statens inntekter fra tollene i sin helhet betalt av utlendinger.
- ii. for et stort importland vil nasjonens velferd alltid øke på grunn av tollene.
- iii. når importlandet er stort, vil nasjonal velferd i eksportlandet /-landene reduseres.
- iv. for et stort importland er det ikke noe tap i forbrukeroverskuddet som følge av en toll.

Enig i alternativ iii.; uenig i de andre.

Med stort importland blir en del, men ikke alle inntekter fra tollene indirekte betalt av utlendinger, for et stort importland kan nasjonens velferd øke for en gitt størrelse på tollene (optimal toll), men ikke alltid; for et stort land er det også tap i forbrukeroverskuddet.